

Санхүүгийн тайлан ба Хараат бус аудиторын тайлан

“Мандал даатгал” ХК

2018 оны 12 дугаар сарын 31

“Мандал Даатгал” ХК

КОМПАНИЙН ТУХАЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

КОМПАНИЙН НЭР:	Монгол	"Мандал даатгал" ХК
ТУЗ-ИЙН ГИШҮҮД:	Дарга	Ө.Ганзориг
	Гишүүд	Б.Жавхлан О.Ганжолоо А.Амундра Ч.Ванчин-Эрдэнэ Н.Монсор
	Хараат бус гишүүн	Жэймс Бернард Двайер Н.Мандуул Ж.Дэлгэрсайхан
УДИРДЛАГЫН БАГ:	Гүйцэтгэх захирал	Б.Жавхлан
	Иргэдийн даатгал хариуцсан захирал	Д.Нямрагчаа
	Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал	П.Оргодол
	Маркетинг, бизнес хөгжил хариуцсан захирал	З.Одмаа
КОМПАНИЙН ХАЯГ:	Компани нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, “Паркплейс Оффис” барилгын 1, 3, 5 дугаар давхрууд	
РЕГИСТРИЙН ДУГААР:	5473489	
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА:	Ердийн даатгалын үйл ажиллагаа	
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО:	105	
АУДИТОР:	"Грант Торнтон Аудит" ХХК, Аудит, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн зөвлөгөө, сургалт, үнэлгээний итгэмжлэгдсэн байгууллага	

ЗАХИРЛУУДЫН БОЛОН ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

“Мандал Даатгал” ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга Өлзийбаярын Ганзориг, Компанийн гүйцэтгэх захирал Батсайханы Жавхлан болон Ерөнхий нягтлан бодогч/Санхүүгийн менежер Ганбаатарын Баярцэцэг бид энэхүү тайлангийн 1-28 дугаар хуудсанд үзүүлсэн компанийн санхүүгийн тайлангууд нь 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх компанийн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан заавар, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

Ө.ГАНЗОРИГ
ТУЗ-ийн дарга

Огноо:

Б.ЖАВХЛАН
Гүйцэтгэх захирал

Огноо:

Г. БАЯРЦЭЦЭГ
Ерөнхий нягтлан бодогч
/Санхүүгийн менежер

Огноо:

Агуулга

Хараат бус аудиторын дүгнэлт	1
Санхүүгийн байдлын тайлан	4
Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	5
Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
Мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд	9

"ГРАНТ ТОРНТОН АУДИТ" ХХК

Аудит, татвар, зөвлөх үйлчилгээний дэлхийн сүлжээний бие даасан фирм

Далай тауэр, 9 давхар,
ЮНЕСКО гудамж - 31,
Сүхбаатар дүүрэг,
1 хороо Улаанбаатар
14230, Монгол улс
Т + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Dalai Tower, 9 floor,
UNESCO street - 31,
Sukhbaatar District-1,
Ulaanbaatar 14230,
Mongolia
Т + 976 70 110744
+ 976 70 110799

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

"Мандал даатгал" ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

Бид "Мандал даатгал" ХК (цаашид "Компани" гэх)-ийн 2018 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдлын тайлан, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогын хураангуй, бусад тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайлан (цаашид "санхүүгийн тайлан" гэх)-д аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, "Мандал даатгал" ХК-ийн 2018 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн үр дүн ба мөнгөн гүйлгээ нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлангийн маягт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар"-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандарт (АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Уг стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийнхаа *Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага* гэсэн хэсэгт харуулав. Бид Нягтлан бодогчдын ёс зүйн Олон улсын стандартын зөвлөлийн Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм болон Монгол улсын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрмийн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу тус Компаниас хараат бус бөгөөд эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай, зохистой гэж итгэж байна.

Бусад асуудал

Удирдлага бусад мэдээлэлд хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь Компанийн 2018 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх жилийн тайланд багтсан мэдээллээс бүрдэх ба харин санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайланг багтаахгүй.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид аливаа хэлбэрээр баталгаажуулалтын дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Удирдлага болон Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн Санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Компаний удирдлага эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах үүрэгтэй. Удирдлагын тодорхойлох энэхүү дотоод хяналт нь санхүүгийн тайланг аливаа алдаа эсвэл залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай байдаг.

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ Компанийн үйл ажиллагааг зогсоох юмуу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гаргахдаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн тайлагналын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайланг нь бүхэлдээ анги эсэх талаарх ул үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитаар байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлдэг гэсэн нотолгоо болохгүй. Буруу илэрхийлэх явдал нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

АОУС-ын дагуух аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл ашиглаж аудитын ажлын явцад мэргэжлийн үл итгэх хандлагыг баримтлан ажилладаг. Үүнд:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж өөрсдийн дүгнэлтийнхээ үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын баримт нотолгоог олж авдаг. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдлээс харьцангуй их байдаг, учир нь залиланд хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах явдлууд багтсан байж болно.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Ашиглагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын нийцэмжтэй байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын ул үндэслэл, удирдлагын гаргасан холбогдох тодруулгыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Хэрэв материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл ийм тодруулга хийх нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын баримт нотолгоондоо үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал Компани тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.
- Тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлдог.

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад аудитын илэрсэн томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Бид хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шаардлагуудад нийцсэн гэдгээ засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдэд мэдэгддэг ба мөн бид тэдгээр хүмүүстэй бүх харилцаа холбоо болон шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох хамгаалалт зэрэг бидний хараат бус байдлын хүрээнд бодолцож үзвэл зохих асуудлуудаар харилцдаг.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Монгол улсад даатгалын үйл ажиллагааг зохицуулах үндсэн хууль тогтоомж нь Даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хууль, Жолоочийн даатгалын тухай хууль, СЗХ-ны тогтоолоор батлагдсан даатгалын багц дүрэм, журмууд байна.

Компани нь 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдаж, 2016 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн даатгалын байгууллагууд дагаж мөрдөх үүрэгтэй "Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлангийн маягт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар"-ыг баримталж санхүүгийн тайлангаа бэлтгэсэн.

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92, 94-р зүйлд заасны дагуу сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл, Компанийн дүрэмд заасан бусад мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй бөгөөд эдгээр зүйлстэй холбоотой ямар нэгэн зөрчил илрээгүй болно.

Төлбөрийн чадварын талаар

Компанийн 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төлбөрийн чадварын харьцаа 150.62% (2017: 109.82%) байгаа нь Ердийн даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-д заасан "Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино" гэсний дагуу зохистой байна.

Аудитын тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг "Компанийн тухай" хуулийн 94-р зүйлд заасны дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулсан ба бусад өөр этгээдэд зориулаагүй болно. Бид энэхүү тайлангийн хүрээнд бусад аливаа нэгэн гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

Б. ОСОРГАРАВ
УДИРДАХ ПАРТНЕР
ГРАНТ ТХОРНТОН
АУДИТ ХХК
Монгол улс, Улаанбаатар хот
2019 оны 3 дугаар сарын 19

Н. ЭРДЭНЭЦОГ
ГЭРЭЭТ АЖЛЫН ПАРТНЕР

Санхүүгийн байдлын тайлан

Мянган төгрөгөөр		2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
	Тодруулга		
Хөрөнгө			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	4	3,082,303	1,805,207
Даатгалын авлага	5	4,816,979	4,402,449
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	6	303,965	401,174
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	7	1,233,157	182,385
Хөрөнгө оруулалт	8	19,837,291	9,229,438
Даатгалын хөрөнгө	9	3,888,840	4,868,576
Үндсэн хөрөнгө	10	351,967	288,956
Биет бус хөрөнгө	11	33,147	57,325
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	12	236,640	236,640
		<u>33,784,289</u>	<u>21,472,150</u>
<i>Өр төлбөр ба эзэмшигчийн өмч</i>			
Өр төлбөр			
Даатгалын өглөг	13	1,065,374	2,055,456
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	14	645,614	1,138,865
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц	15	13,115,353	9,366,278
Нөхөн төлбөрийн нөөц сан	16	3,383,397	2,910,659
		<u>18,209,738</u>	<u>15,471,258</u>
<i>Эздийн өмч</i>	17		
Хувьцаат капитал		6,243,016	6,243,016
Халаасны хувьцаа		-	(1,243,016)
Нэмж төлөгдсөн капитал		4,441,896	-
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл		20,490	-
Хуримтлагдсан ашиг		4,869,149	1,000,892
		<u>15,574,551</u>	<u>6,000,892</u>
Нийт өмч ба өр төлбөр		<u>33,784,289</u>	<u>21,472,150</u>

Уг санхүүгийн тайланг 2019 оны 3 дугаар сарын 19-д батлав:

Б. Жавхлан

Гүйцэтгэх захирал

Г. Баярцэцэг

Ерөнхий нягтлан бодогч, Санхүүгийн менежер

Энэхүү санхүү байдлын тайланг 9-өөс 28 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

Мөр	Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
1	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	18	27,786,499	22,533,093
2	Даатгалын хураамжийн буцаалт	18	(1,529,982)	(1,207,753)
3	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	18	(9,807,090)	(11,243,874)
4	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого (1+2+3)		16,449,427	10,081,466
5	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	18	(3,749,075)	(1,893,215)
6	Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт	18	(768,662)	(1,145,087)
7	Орлогод тооцсон хураамж (4+5+6)		11,931,690	7,043,164
8	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	18	(4,324,094)	(4,705,634)
9	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	18	790,080	2,533,555
10	Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	18	247,954	97,611
11	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал (8+9+10)		(3,286,060)	(2,074,468)
12	Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	18	(424,881)	(444,324)
13	Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	18	(166,407)	379,999
14	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	18	(47,858)	(242,532)
15	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр (11+12+13+14)		(3,925,206)	(2,381,325)
16	Даатгалын гэрээний зардал	19	(1,315,776)	(1,203,701)
17	Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого	20	438,772	925,392
18	Хөрөнгө оруулалтын орлого	21	2,248,376	1,226,959
19	Даатгалын үйл ажиллагааны ашиг (7+15+16+17+18)		9,377,856	5,610,489
20	Хүү, эрхийн шимтгэлийн орлого		28,082	28,145
21	Бусад орлого		74,650	62,809

Мөр	Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
22	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	22	(3,986,955)	(3,522,843)
23	Борлуулалт, маркетингийн зардал	23	(608,100)	(517,291)
24	Бусад зардал	24	(555,127)	(416,597)
25	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз		81,781	28,366
26	Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны гарз		(38,566)	(8,004)
27	Бусад алдагдал (20+21+22+23+24+25+26)		(5,004,235)	(4,345,415)
28	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (19+27)		4,373,621	1,265,074
29	Орлогын татварын зардал	25	(505,364)	(162,548)
30	Татварын дараах ашиг (28+29)		3,868,257	1,102,526
	<i>Бусад дэлгэрэнгүй орлого</i>			
	Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл		20,490	-
	Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого		3,888,747	1,102,526
	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг		0.623	0.177

Энэхүү орлогын дэлгэрэнгүй тайланг 9-өөс 28 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Мянган төгрөгөөр	Хувьцаат капитал	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагд -сан ашиг /(алдагдал)	Нийт
2017.01.01- ний байдлаар	6,243,016	(1,243,016)	-	-	(101,634)	4,898,366
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	1,102,526	1,102,526
2017.12.31- ний байдлаар	6,243,016	(1,243,016)	-	-	1,000,892	6,000,892
Тайлант жилийн ашиг	-	-	-	-	3,868,257	3,868,257
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	1,243,016	4,441,896	-	-	5,684,912
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	20,490	-	20,490
2018.12.31- ний байдлаар	6,243,016	-	4,441,896	20,490	4,869,149	15,574,551

Энэхүү өмчийн өөрчлөлтийн тайланг 9-өөс 28 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мянган төгрөгөөр

	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
<i>Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ</i>		
Даатгалын хураамжийн орлого	21,581,831	19,064,203
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	243,513	65,639
Бусад мөнгөн орлого	2,663,208	65,392
Ажиллагчдад төлсөн	(2,094,710)	(1,443,129)
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	(465,100)	(366,876)
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	(4,153)	(15,928)
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	(10,060,111)	(9,586,830)
Нөхөн төлбөрт төлсөн	(4,245,308)	(3,955,257)
Үүнээс: Сайн дурын даатгалын	(3,501,883)	(2,496,255)
Албан журмын даатгалын	(743,425)	(1,459,002)
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	(96,165)	(80,567)
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	(496,281)	(426,213)
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	(69,167)	(79,496)
Татварын байгууллагад төлсөн	(865,300)	(263,286)
Даатгалын төлбөрт төлсөн	(1,957)	(955)
Бусад мөнгөн зарлага	(3,036,745)	(1,617,975)
<i>Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</i>	<i>3,053,555</i>	<i>1,358,722</i>
<i>Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ</i>		
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	31,365	-
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	6,181,039	4,229,569
Хүлээн авсан хүүний орлого	2,012,377	591,315
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	(115,761)	(54,425)
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	(15,862,327)	(8,039,530)
<i>Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</i>	<i>(7,753,307)</i>	<i>(3,273,070)</i>
<i>Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ</i>		
Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	5,976,848	-
<i>Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</i>	<i>5,976,848</i>	<i>-</i>
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,277,096	(1,914,348)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,805,207	3,719,555
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,082,303	1,805,207

Энэхүү мөнгөн гүйлгээний тайланг 9-өөс 28 дугаар хуудсан дах тодруулгуудын хамт унших бөгөөд тодруулгууд нь санхүүгийн тайлангийн нэг хэсгийг бүрдүүлнэ.

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд

1 Үйл ажиллагааны онцлог, ерөнхий мэдээлэл

Компани нь 2011 оны 4 дүгээр сарын 26-нд “Мандал Женерал” ХХК нэртэйгээр Монгол улсад үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2011 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн 146 дугаар тогтоолоор “Ердийн даатгалын үйл ажиллагаа” эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг авсны дараа албан ёсны нэрээ “Мандал Женерал Даатгал” ХХК болгон өөрчилж, ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх болсон байна. 2017 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдөр “Мандал даатгал” гэж нэрээ өөрчилсөн.

Компани нь 2018 онд нийт хувьцааныхаа 25 хувийг олон нийтэд санал болгон үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжаалж, 2018 оны 9 дүгээр сарын 21-нд хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжин Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газарт бүртгүүлсэн. Тодруулга 31.1-с хувьцаа эзэмшил, хяналтын харилцааны талаарх мэдээллийн дэлгэрэнгүйг харна уу.

Үйл ажиллагааны чиглэл: Ердийн даатгалын үйл ажиллагааны хүрээнд Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын, Хөрөнгийн, Авто тээврийн хэрэгслийн, Барилга угсралтын, Ачааны, Агаарын хөлгийн, Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын, Жолоочийн хариуцлагын албан журмын, Газар тариалангийн, Мал амьтдын, Хариуцлагын, Санхүүгийн, Зээлийн, Итгэлцлийн, Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн, Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын, Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын зэрэг даатгалын төрөл байна.

Компанийн хүний нөөц: Компанийн ажилтнуудын дундаж тоо 2018 оны туршид 105 (2017 онд: 100) байсан.

Бүртгэгдсэн хаяг: Компани нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, “Паркплейс Оффис” барилгын 1, 3, 5 дугаар давхруудад байрлан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Компани одоогоор 17 хэлбэрийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэн, 3 салбартайгаар ажиллаж байна.

2 Санхүүгийн тайлан бэлтгэх суурь

2.1 Үндсэн зарчим

Эдгээр санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл (“НББОУСЗ”)–өөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын Олон улсын стандарт (“СТОУС”)–д нийцүүлэн 2015 оны 11 дүгээр сарын 9-ний өдрийн Сангийн сайд болон Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын хамтарсан 306/307 тоот тушаалаар батлагдсан “*Нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлангийн маягт, тодруулга, санхүүгийн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар*”-ын дагуу бэлтгэв.

2.2 Хэмжилтийн суурь

Эдгээр санхүүгийн тайланг бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн тодорхой санхүүгийн хэрэглүүрээс бусдаар түүхэн өртгийн сууриар бэлтгэсэн.

2.3 Үйл ажиллагааны ба толилуулгын валют

Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөг нь Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа болон ажил гүйлгээний эдийн засгийн бодит байдлыг хамгийн тохиромжтой илэрхийлж байгаа учраас төгрөг нь уг Компанийн үйл ажиллагааны валют юм.

Санхүүгийн тайлангуудын хэрэглэгчдэд хамгийн тохиромжтой гэж удирдлага үзэж байгаа учраас эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг (өөрөөр заагаагүй бол) Монгол төгрөгөөр толилуулна. Монгол төгрөгөөр илэрхийлсэн санхүүгийн бүх мэдээлэл мянган төгрөгөөр бүхэлтгэн илэрхийлэгдсэн.

2.4 Тооцоолол ба үнэлэмжийн хэрэглээ

Санхүүгийн тайланг СТОУС-д нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь удирдлагаас санхүүгийн тайлангийн өдрөөр тайлагнасан хөрөнгө, өр төлбөрийн дүн болон тайлант хугацааны орлого, зарлагын тайлагнасан дүнд нөлөөлөх чухал таамаглал тооцоолол хийхийг шаарддаг.

Эдгээр тооцоолол нь тухайн үйл явдал, үйл ажиллагааны талаарх удирдлагын хамгийн сайн мэдлэг дээр суурилсан байдаг боловч, бодит үр дүн нь эцсийн дүндээ эдгээр тооцоололоос өөр байж болох бөгөөд анхны тооцоолол, түүний таамаглалыг тухайн нөхцөл байдал, тухайн жилд нь тохируулан өөрчлөж болно.

Даатгалын нөөц сангийн тооцоолол

Компанийн актуарч нь Санхүүгийн зохицуулах хорооноос гаргасан Ердийн даатгалын нөөц сан бүрдүүлэх, зарцуулах, түүнд хяналт тавих журмын дагуу даатгалын хураамжийн нөөц болон даатгалын нэхэмжлэлийн нөөц сангуудыг тооцоолдог.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийг (ОТХН) даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа даатгалын гэрээ бүрийн хувьд “хувь тэнцүүлсэн арга”-аар буюу тайлагналын өдрөөр даатгалын гэрээний хүчинтэй үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэн тооцсон даатгалын хураамжийн хэсгүүдийн нийлбэрээр тодорхойлдог.

Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг (УБМХНС) даатгагч даатгалын хэлбэр тус бүрээр үнэн зөв бөгөөд бодитой статистикт тулгуурлан актуар аргачлалаар тооцоолсон даатгагчийн хамгийн сайн төсөөлөлд үндэслэн тооцно. Тухайн нөөцийг тайлант хугацааны эцсийн байдлаар учирсан боловч мэдэгдээгүй байгаа хохиролд зориулан байгуулна.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санд (МБТХНС) тайлангийн хугацаанд даатгуулагч эсхүл даатгалын гэрээнд заагдсан холбогдох бусад этгээдээс даатгагчид тухайн гэрээнд заасан аливаа хэлбэрээр /бичгээр, утсаар, и-мэйлээр болон бусад/ мэдэгдсэн даатгалын тохиолдлоос үүсэх даатгагчийн урьдчилан тооцоолсон хариуцлагын хэмжээ болон тайлангийн хугацаанд төлөгдөөгүй үлдсэн нэхэмжлэлийн хэмжээ хамаарна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг (УБХНС) даатгагчийн хүчин төгөлдөр даатгалын гэрээнүүдийн хувьд өмнөх тайлант хугацааны эцэс дэх учирч болох хохирол болон үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцөөс давсан тохиолдолд тухайн нэмэгдэл хариуцлагын хэмжээгээр тооцно.

3 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд

3.1 Гадаад валют

Гадаад валютаарх ажил гүйлгээ

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд 2018 оны 12 дугаар сарын 31-нд төгрөгийн 1 ам.доллартай харьцах ханш 2,642.92 төгрөг (2017 оны 12 дугаар сарын 31-нд: 1 ам.доллар 2,427.13 төгрөг) байв. Мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлогдсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн мөнгөн бус зүйлсээс бусад мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана.

3.2 Даатгалын хөрөнгө

Даатгалын нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг тайлагналын өдөр УБМХНС болон МБТХНС-ийн тайлант хугацаанд давхар даатгагчид ногдох хэсгийг актуарчийн тооцоолсон дүнгээр бүртгэдэг.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж нь давхар даатгалын хураамжийн давхар даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг юм.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн үлдэгдлийг давхар даатгалын хариуцлага эхэлсэн бөгөөд тайлагналын өдрөөр давхар даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа давхар даатгалын гэрээ тус бүрийн хувьд гэрээний үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэх аргаар тооцдог.

Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал нь даатгалын гэрээг олж бэлтгэхтэй холбогдон гарсан зардлын тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг байдаг.

Тухайлбал зуучлагч болон төлөөлөгчийн даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал, даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан даатгалын гэрээний хойшлогдсон бусад зардлаас бүрддэг.

3.3 Даатгалын бүтээгдэхүүн

Компани нь ердийн даатгалын бүх нийтлэг хэлбэрийг хамарсан даатгалын бүтээгдэхүүнүүд санал болгодог. Компанийн үндсэн бүтээгдэхүүний хэлбэрүүд нь:

- Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал,
- Хөрөнгийн даатгал,
- Барилга угсралтын даатгал,
- Ачааны даатгал,
- Тээврийн хэрэгслийн даатгал, жолоочийн хариуцлагын даатгал,
- Хариуцлагын даатгал,
- Санхүүгийн даатгал,
- Зээлийн даатгал гэх мэт байна.

3.4 Даатгалын нөөц сан

Нөөц сан нь *Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц* (ОТХН), *Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан* (УБМХНС), *Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан* (МБТХНС), *Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан* (УБХНС)-уудаас бүрдэнэ.

ОТХН-д даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд орлогоор хүлээн зөвшөөрөөгүй байгаа даатгалын хураамжийн хэсэг ордог.

УБМХНС-г тайлагналын өдөр болон түүнээс өмнөх хугацаанд даатгалын тохиолдол нь болсон боловч даатгагчид мэдэгдээгүй байгаа даатгалын нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах дүнгээр хэмждэг.

УБХНС-г тайлангийн хугацаанд даатгалын нөхөн төлбөрийн бодит түвшин нь тооцоолсон нөхөн төлбөрөөс давсан тохиолдолд тухайн хэсгийг нөхөн төлөхөд зориулсан нөөц сангаар хэмждэг.

3.5 Үндсэн хөрөнгө

Ажил үйлчилгээний зорилгоор ашиглаж буй машин, тоног төхөөрөмж, компьютер, дагалдах хэрэгсэл, тавилга эд хогшил зэрэг хөрөнгүүдийг санхүүгийн тайланд дараа үеийн хуримтлагдсан элэгдэл болон хорогдуулгыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Тусад нь бүртгэсэн үндсэн хөрөнгийн бүрэлдэхүүн хэсгийг солих зардлыг уг данснаас хассан бүрэлдэхүүн хэсгийн дансны үнээр капиталжуулна. Бусад дараа үеийн зардал ирээдүйд эдийн засгийн үр өгөөж өгөхөөр бол капиталжуулна. Засвар үйлчилгээ гэх мэт бусад бүх зардлыг үүссэн дүнгээр нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхлэнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.

Автомашин	- 10 жил
Тавилга, эд хогшил	- 10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	- 3 жил
Бусад	- 10 жил

3.6 Биет бус хөрөнгө

Компани худалдан авсан хязгаарлагдмал ашиглах хугацаатай биет бус хөрөнгийг өртгөөс хуримтлагдсан хорогдлыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Хорогдлыг биет бус хөрөнгийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгах ба биет бус хөрөнгийн ашиглах хугацаа 3 жил байна.

3.7 Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

Түрээсийн орлого олох болон капиталын үнийг өсгөх зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө буюу хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийг тээврийн зардлыг багтаасан өртгөөр анх хүлээн зөвшөөрнө. Анх хүлээн зөвшөөрсний дараа бодит үнэ цэнээр хэмждэг.

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс үүссэн олз, гарзыг тухайн үүссэн үеийн ашиг алдагдалд хамруулна.

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгөөс олсон түрээсийн орлого болон үйл ажиллагааны зардлыг орлого, бусад зардлаар тус тус бүртгэнэ.

3.8 Санхүүгийн хэрэглүүр

Хүлээн зөвшөөрөлт, анхдагч хэмжилт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт

Компани тухайн санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний заалтуудын нэг хэсэг болсон үед санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дах гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгө ба бүх бодит эрсдэл, шагнал шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулсан, чөлөөлсөн, хүчингүй болгосон эсвэл хугацаа дууссан үед нь үл хүлээн зөвшөөрнө.

Бодит үнэ цэнээр анхлан хэмжсэн бөгөөд ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр илэрхийлснээс бусад санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг анх бодит үнэ цэнэ дээр ажил гүйлгээний өртөгийг нэмсэн дүнгээр хэмжинэ.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал ба анхны хэмжилт

СТОУС 15-ын дагуу ажил гүйлгээний үнээр хэмждэг дансны авлагаас бусад санхүүгийн хөрөнгийг анх бодит үнэ цэнээр нь хэмжинэ.

Санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

- Хорогдуулсан өртөг
- Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө
- Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнэ

Санхүүгийн хөрөнгүүдээ дараах зүйлсийг харгалзан үзэж, ангилна:

- санхүүгийн хөрөнгийг удирдах тухайн аж ахуйн нэгжийн бизнесийн загвар
- санхүүгийн хөрөнгийн гэрээнд тусгасан мөнгөн урсгалын шинж чанар.

Санхүүгийн хөрөнгийн дараа үеийн хэмжилт

Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал нь түүний хэмжилт, санхүүгийн хэрэглүүрийн үр дүнд бий болсон орлого, зарлагыг ашиг, алдагдлаар эсвэл шууд бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөх эсэхэд чухал хамааралтай.

I. Хорогдуулсан өртгөөр хэмжих санхүүгийн хөрөнгө

Дараах нөхцөлүүд зэрэг биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ:

- Санхүүгийн хөрөнгө нь 'гэрээний мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилгоор эзэмших' бизнесийн загварт хамаарах,
- Санхүүгийн хөрөнгө нь SPPI буюу хүү ба үндсэн төлбөрийн тестийн шалгуурыг хангасан.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараагаар эдгээрийг хорогдуулсан өртгөөр үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хэмжинэ. Дискаунтчилсан дүн нь материаллаг бус бол орхигдуулж болно. Компанийн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө, дансны болон ихэнх бусад авлага нь санхүүгийн хэрэглүүрийн уг ангилалд хамаарах бөгөөд өмнө нь НББОУС 39-ын дагуу хугацааны эцэс хүртэл эзэмших ангилалд бүртгэгдсэн үнэт цаасыг мөн уг ангилалд хамруулна.

II. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө

Хорогдуулсан өртөг эсвэл бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжиж, ангилах шаардлагад нийцэхгүй байгаа санхүүгийн хөрөнгүүдийг ашиг эсвэл алдагдалаарх бодит үнэ цэнээр хэмжинэ.

Түүнчлэн SPPI буюу хүү ба үндсэн төлбөрийн тестийг хангахгүй санхүүгийн хөрөнгийг түүний бизнесийн загвараас үл хамааран уг ангилалд бүртгэнэ.

Өмчийн хэрэглүүрийг уг ангилалд хамруулна.

III. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг Бусад дэлгэрэнгүй орлогод илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө

Дараах нөхцөлүүд зэрэг биелсэн тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгүүдийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжинэ:

- Хөрөнгө нь 'цуглуулах мөн борлуулахаар эзэмших' Бизнесийн загварт хамаардаг болон
- Санхүүгийн хөрөнгө нь SPPI буюу хүү ба үндсэн төлбөрийн тестийн шалгуурыг хангасан.

Компани ерөнхийдөө бүх санхүүгийн хөрөнгөө төлбөр тооцоо хийх өдрийн бүртгэлээр хүлээн зөвшөөрдөг. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан эсэх талаарх үнэлгээг ядаж тайлант хугацааны эцэс бүрт хийнэ.

Дансны ба бусад авлага

Эргэлтийн дансны авлагыг бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Харин дараа үед хорогдсон өртгөөс үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг хассан дүнгээр хэмжинэ. Дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг Компани уг авлагыг анхдагч нөхцлийн дагуу бүгдийг цуглуулах боломжгүй болсон гэсэн бодит нотолгоотой болсон үед байгуулна. Зээлдэгчид учирсан санхүүгийн томоохон бэрхшээл, гэрээ үл биелүүлэх болон төлөлт удаашрах зэрэг нь уг дансны авлагын үнэ цэнэ буурсныг илтгэнэ. Нөөцийн дүн нь хөрөнгийн дансны үнэ болон анхдагч үр ашигт хүүний түвшингээр дискаунтчилсан ирээдүйд орохоор тооцоолсон мөнгөн гүйлгээ хоорондын зөрүү юм.

Авлагын хасагдуулгын үлдэгдлийг тайлант хугацааны ашиг, алдагдалд тусгасан төлбөр эсвэл орлогыг бүртгэж тохируулна. Харилцагчийн дансны үлдэгдэлтэй холбоотой данснаас хассан аливаа дүнг өмнө нь байсан найдваргүй авлагын хасагдуулгаас хасна. Цуглуулах боломжгүй гэж үзсэн бүх дансны авлагыг данснаас хасна.

Бэлэн мөнгө ба банкин дах үлдэгдэл

Компанийн бэлэн мөнгө ба банкин дах үлдэгдэл нь гар дээрх бэлэн мөнгө, банкин дах данс болон замд яваа бэлэн мөнгөөс бүрдэнэ.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал ба дараа үеийн хэмжилт

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт зээл ба зээллэг, санхүүгийн түрээсийн өр төлбөрийг багтаасан Дансны ба бусад өглөг орно. Компанийн санхүүгийн өр төлбөрийн категорилсон хураангуйг тодруулга 21.2-д харуулав.

I. Зээл ба зээллэг

Зээл ба зээллэгийг зээллэгтэй холбоотой гаргалтын зардлын цэвэр дүн буюу бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараагаар зээл ба зээллэг нь өртөг болон үр ашигт хүүгийн сууриарх зээллэгийн хугацааны турш ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн төлөх үеийн үнийн зөрүүний хамт хорогдлын өртөгөөр илэрхийлэгдэнэ. Хөрөнгийн нэг хэсэг болгон капиталжуулсан бэлтгэл шаардлагатай хөрөнгийн худалдан авалт, барилга эсвэл үйлдвэрлэлд шууд холбоотой зээлийн өртгөөс бусад зээллэгтэй холбоотой үүссэн хүү болон бусад зардлыг санхүүгийн зардлын хэсгээр хүлээн зөвшөөрнө.

II. Дансны ба бусад өглөг

Дансны ба бусад өглөгийг бодит үнэ цэнээр, дараа үед хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлнэ.

3.9 Өмч

Компанийн гаргасан өмчийн хэрэглүүрийг хүлээж авсан орлогоор бүртгэнэ.

Хувьцаат капитал нь гаргасан хувьцааны нэрлэсэн үнийг илэрхийлнэ.

Нэмж төлөгдсөн капиталд хувьцаат капитал гаргаснаас хүлээж авсан аливаа урамшуулал орно.

Хуримтлагдсан ашигт тайлант болон өмнөх хугацааны бүх ашиг багтана.

Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

3.10 Орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэг нь тайлант оны эцсээр хүчинтэй болсон эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй татварын хувь хэмжээг ашиглан тухайн оны татвар ногдох орлогод төлөх татварын өглөг болон өмнөх онуудтай холбоотой татварын өглөгийн залруулга юм.

3.11 Орлогын хүлээн зөвшөөрөлт

Орлого нь тайлант хугацаанд хөрөнгийн дотогшлох урсгал болон хөрөнгийн сайжруулалт, эсвэл хувь нийлүүлэгчдээс оруулсан хөрөнгөтэй холбоогүйгээр өөрийн хөрөнгийг нэмэгдүүлж, өр төлбөрийг бууруулах хэлбэрээр гарах эдийн засгийн үр өгөөжийн өсөлт юм.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг хамаарна.

Даатгалын бус орлого, олзод түрээсийн орлого, үйл ажиллагааны бусад орлого, үйл ажиллагааны бус бусад олз, гарз багтана.

Орлогыг дараах нөхцөл бүрдсэнээр хүлээн зөвшөөрнө.

- Орлогын дүнг бодитой тооцон гаргах боломжтой,
- Ажил гүйлгээний эцсийн өгөөжийг хүртэх магадлалтай байх

Орлогыг хүлээн авсан мөнгө эсвэл үүссэн авлагын бодит үнэ цэнээр үнэлнэ.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг багтдаг.

Даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг *Даатгалын хураамжийн орлогоор* хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгагчтай давхар даатгалын гэрээ байгуулсны төлөө давхар даатгагчаас төлөх шимтгэлийг *Давхар даатгалын шимтгэлийн орлогоор* хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгалын гэрээний дагуу давхар даатгагчаас авсан буюу авахаар тохиролцсон даатгалын нөхөн төлбөрийг *Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр* хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Даатгалын зүйлд даатгалын эрсдэл тохиолдож даатгагчаас нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид төлсөн бөгөөд тухайн нөхөн төлбөрийн зарим хэсгийг эсвэл бүхэлд нь буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн хэмжээг *Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр* хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Нөөц сангийн хөрөнгө, дүрмийн сангийн хөрөнгө болон тайлант үед хийх төлбөрийн хэмжээнээс давсан сул чөлөөтэй хөрөнгийг арвижуулах зорилгоор байршуулснаар олсон орлого, олзыг *Хөрөнгө оруулалтын орлогоор* хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

3.12 Даатгалын зардал

Давхар даатгалын хураамж нь давхар даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгагч өөрийн даатгалын эрсдлийг давхар даатгагчид шилжүүлсний төлөө төлөх төлбөр байна.

Даатгалын хураамжийн буцаалт нь даатгалын гэрээ цуцлагдахад гэрээний үлдэх хугацаанд ногдох хураамжаас гэрээнд заасны дагуу даатгуулагчид өгөх даатгалын хураамж байна.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт нь ОТХНөөцийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. ОТХНөөцийг нэмж байгуулах үед зардал, бууруулж байгуулах үед орлого утгатай байна.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт нь Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн зардал гэж даатгалын зүйлд даатгалын гэрээнд заасан эрсдэл тохиолдож даатгагчаас хохирлыг барагдуулахаар олгож буй төлбөр байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНСанг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. УБМХНС болон МБТХНСанг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНСангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Даатгалын нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох УБМХНС болон МБТХНСанг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБХНСанг байгуулахад зориулсан зардлын данс байна.

Даатгалын гэрээний зардал гэж даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан зардал байна.

3.13 Нэгж хувьцаанд ноогдох ашиг

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

4 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бэлэн мөнгө	4,505	10,353
Банкны дах харилцах данс	1,855,965	817,936
Банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө	1,221,833	870,899
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгөнд хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	-	106,019
	3,082,303	1,805,207

5 Даатгалын авлага

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Даатгалын хураамжийн авлага	4,207,657	2,529,442
Буруутай этгээдээс авах авлага	215,791	91,092
Давхар даатгалаас авах авлага	393,531	1,781,915
	4,816,979	4,402,449

Эдгээр авлагын насжилтын шинжилгээг дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хэвийн /30 хүртэл хоног/	4,734,520	2,652,602
Хугацаа хэтэрсэн /31-60 хоног/	43,420	1,236,768

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Хэвийн бус /61-90 хоног/	7,090	158,841
Эргэлзээтэй /91-120 хоног/	4,825	-
Муу /121-ээс дээш хоног/	27,124	354,238
	<u>4,816,979</u>	<u>4,402,449</u>

“Мандал даатгал” ХК нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогодоо эргэлзээтэй авлагыг найдваргүй нь тодорхой болсон үед авлагын данснаас шууд хасах бодлого баримталдаг ба тайлант хугацаанд 544,702 мянган төгрөгийн (2017: 376,369 мянган төгрөг) авлагыг данснаас хассан байна.

6 Бусад санхүүгийн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Бусад байгууллагаас авах авлага	294,720	388,312
Холбоотой талаас авах авлага	9,245	12,862
	<u>303,965</u>	<u>401,174</u>

7 Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад татварын авлага	46,171	31,980
Бараа материал	23,543	21,928
Урьдчилж төлсөн зардал	1,163,443	128,477
	<u>1,233,157</u>	<u>182,385</u>

8 Хөрөнгө оруулалт

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө оруулалт	15,859,210	8,416,710
Үнэт цаасаар оруулсан хөрөнгө оруулалт	3,978,081	812,728
	<u>19,837,291</u>	<u>9,229,438</u>

Үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт нь Засгийн газрын бонд, компанийн бондууд болон компанийн хувьцаа байна.

9 Даатгалын хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж	2,857,095	3,625,756
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг - УБМХНС*	225,454	179,442
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг - МБТХНС**	322,767	535,186
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал - Даатгалын зуучлагч	20,800	34,779
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал - Даатгалын төлөөлөгч	462,724	493,413
	3,888,840	4,868,576

*УБМХНС - Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөцийн сан

**МБТХНС - Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөцийн сан

10 Үндсэн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, бусад хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Нийт дүн
<i>Өртөг</i>					
2017 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	172,509	159,659	224,601	20,805	577,574
Нэмэгдсэн	3,552	8,865	48,868	24,348	85,633
Хасагдсан	(21,624)	(132)	(5,258)	-	(27,014)
2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	154,437	168,392	268,211	45,153	636,193
Нэмэгдсэн	78,585	65,272	66,702	11,674	222,233
Хасагдсан	(125,304)	(42,830)	(4,548)	(6,574)	(179,256)
2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	107,718	190,834	330,365	50,253	679,170
<i>Хуримтлагдсан элэгдэл</i>					
2017 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	68,044	47,491	165,282	3,039	283,856
Байгуулсан элэгдэл	15,931	16,428	41,576	3,353	77,288
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл	(10,610)	(63)	(3,234)	-	(13,907)
2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр	73,365	63,856	203,624	6,392	347,237

Мянган төгрөгөөр	Машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, бусад хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Нийт дүн
Байгуулсан элэгдэл	15,877	16,034	43,835	4,464	80,210
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл	(74,596)	(19,336)	(3,294)	(3,018)	(100,244)
2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	14,646	60,554	244,165	7,838	327,203
<i>Үлдэгдэл өртөг</i>					
Эхний үлдэгдэл	81,072	104,536	64,587	38,761	288,956
Эцсийн үлдэгдэл	93,072	130,280	86,200	42,415	351,967

Зээлийн барьцаанд тавьсан хөрөнгө байхгүй байна.

2018 онд 222,233 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө (2017: 85,633 мянган төгрөг) худалдан авсан байна.

Элэгдлийн зардлыг Орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн Ерөнхий ба удирдлагын зардалд тусгадаг.

11 Биет бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Компьютерийн програм хангамж	Нийт
<i>Өртөг</i>		
2017 оны 1 дүгээр сарын 1-ээрх	155,250	155,250
Нэмэгдсэн	-	-
Хасагдсан	-	-
2017.12.31	155,250	155,250
Нэмэгдсэн	37,000	37,000
Хасагдсан	-	-
2018 оны 12 дугаар сарын 31-ээрх	192,250	192,250
<i>Хуримтлагдсан хорогдуулга</i>		
2017 оны 1 дүгээр сарын 1-ээрх	49,907	49,907
Байгуулсан хорогдуулга	48,018	48,018
Данснаас хасагдсан	-	-
2017.12.31	97,925	97,925
Байгуулсан хорогдуулга	61,178	61,178
Данснаас хасагдсан	-	-
2018 оны 12 дугаар сарын 31-ээрх	159,103	159,103
<i>Үлдэгдэл өртөг</i>		
Эхний үлдэгдэл	57,325	57,325
Эцсийн үлдэгдэл	33,147	33,147

Хорогдуулгын зардлыг Ерөнхий ба удирдлагын зардалд тусгадаг.

12 Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2018	2017
<i>Бодит үнэ цэнэ</i>		
Эхний үлдэгдэл	236,640	236,640
Бодит үнэ цэнийн тохируулгаас үүссэн цэвэр олз	-	-
Эцсийн үлдэгдэл	236,640	236,640

Тайлант хугацаанд хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ материаллаг хэмжээгээр өөрчлөгдөөгүй гэж Компанийн удирдлага үзсэн тул дахин үнэлгээ хийлгээгүй байна.

13 Даатгалын өглөг

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг	6,104	2,143
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	106,194	35,257
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	953,076	2,018,056
	<u>1,065,374</u>	<u>2,055,456</u>

14 Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Орлогын татварын өглөг	-	66,396
Цалингийн өглөг	215,388	231,815
Бусад өглөг	178,861	126,209
НДШ-ийн өглөг	8,514	-
Урьдчилж орсон орлого	242,851	714,445
	<u>645,614</u>	<u>1,138,865</u>

15 Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	5,930,927	2,492,306
Хөрөнгийн даатгал	1,591,912	1,807,795
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	2,455,450	1,996,202
Ачааны даатгал	4,580	28,844
Барилга угсралтын даатгал	254,436	590,645
Агаарын хөлгийн даатгал	261,402	-
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	82,173	36,159
Хариуцлагын даатгал	1,866,107	1,819,171
Санхүүгийн даатгал	178,601	174,915
Итгэлцлийн даатгал	-	410
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,659	-
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	265,510	-
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	220,596	419,831
	<u>13,115,353</u>	<u>9,366,278</u>

Актуарчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд:

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц санг 2018 оны 12 дугаар 31-ний өдрийн байдлаар хүчинтэй байгаа бүх даатгалын гэрээний хураамжийн орлогыг тухайн гэрээний үргэлжлэх хугацаанд хувь тэнцүүлэх замаар тооцоолсон. Хүчинтэй даатгалын гэрээнд үндэслэн тооцоолол хийхэд нийт 13,115,353 мянган төгрөг (2017: онд 9,366,278 мянган төгрөг)-ийн нөөц сан байгуулагдсан. Үүнээс

"Мандал Даатгал" ХК-д харгалзах орлогод тооцоогүй хураамжийн дүн нь 10,258,257 мянган төгрөг (2017: онд 5,740,522 мянган төгрөг) байсан.

16 Нөхөн төлбөрийн нөөц сан

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	2017 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	740,952	334,326
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	720,484	702,229
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	665,671	617,814
Тусгай нөөц сан	1,256,290	1,256,290
	3,383,397	2,910,659

Актуарчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд:

Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг 2012 оны 2-р улирлаас хойших компанийн төлсөн нийт нөхөн төлбөрийн өгөгдөл дээр үндэслэн Гурвалжингийн аргаар даатгалын бүтээгдэхүүн бүрээр байгуулсан. Зарим бүтээгдэхүүн дээр гурвалжингийн аргаар байгуулахад тоон мэдээлэл хангалтгүй буюу нөхөн төлбөрийн тоо ширхэг цөөн үед хохирлын харьцааны аргаар энэ нөөцийг тооцоолсон.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санг тооцоходоо 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төлөгдөж амжаагүй болон системд бүртгэлтэй нийт нөхөн төлбөрийн дүнд үндэслэн тус нөөц сангийн жагсаалтыг байгуулсан. Нийт 720,484 мянган төгрөг (2017 онд: 702,229 мянган төгрөг)-ийн нөөц байгуулагдсан байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг байгуулахад журмын 8.2-р заасан томъёог ашиглан даатгалын хэлбэр тус бүрээр тооцоолсон. Тайлант улиралд харгалзах компанийн нийт орлогод тооцсон хураамж, цэвэр нөхөн төлбөр, НТ-ийн нөөц сангийн өөрчлөлт, үйл ажиллагааны зардал зэрэгт үндэслэн тооцоолоход учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн үлдэгдэл дүн нь 665,671 мянган төгрөг (2017 онд: 617,814 мянган төгрөг)-өөр байгуулагдсан.

17 Эздийн өмч

17.1 Хувьцаат капитал

	Энгийн хувьцаа 2018	Энгийн хувьцаа 2017
Зарласан хувьцааны тоо /ширхэгээр/	6,243,016	6,243,016
Эргэлтэд байгаа энгийн хувьцааны тоо /ширхэгээр/	6,243,016	5,000,000
Халаасны хувьцаа тоо	-	1,243,016
Гаргасан халаасны хувьцааны тоо /ширхэгээр/	1,243,016	-
Нэгж энгийн хувьцааны нэрлэсэн үнэ /төгрөгөөр/	1,000	1,000
Нийт хувьцаат капиталын дүн /мянган төгрөгөөр/	6,243,016	5,000,000

Компани нь тогтмол орлогын эрхгүй энгийн хувьцааны нэг л ангилалтай.

18 Даатгалын үйл ажиллагааны орлого, зардал

Мянган төгрөгөөр	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	Орлогод тооцогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшлуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн өөрчлөлт	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	Даатгалын гэрээний зардал
Даатгалын хэлбэр	2018 он													
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	8,593,829	289,173	490,485	7,814,170	3,438,623	(144,543)	4,231,005	1,387,903	1,017,639	205,127	(8,465)	-	1,214,300	327,176
Хөрөнгийн даатгал	4,124,849	524,325	1,486,956	2,113,568	(215,883)	(273,727)	2,055,724	175,074	85,366	20,417	(43,798)	(396,520)	(334,535)	367,124
Автотээврийн хэрэгслийн даатгал	4,670,190	573,181	(52,159)	4,149,167	459,247	(169,285)	3,520,635	1,961,435	1,639,986	122,934	23,799	116,283	1,903,003	346,108
Ачааны даатгал	112,188	888	16,450	94,850	(24,264)	(2,731)	116,382	33,425	8,826	106,149	(23,075)	1,519	93,419	721
Барилга угсралтын даатгал	5,842,060	613	5,834,530	6,917	(336,209)	(327,627)	15,500	-	-	143,206	(106,299)	471,079	507,985	5,681
Агаарын хөлгийн даатгал	610,158	-	564,568	45,591	261,402	242,039	26,227	-	-	1,296	-	-	1,296	-
Автотээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	121,515	665	-	120,850	46,014	(3,237)	71,599	-	-	1,165	418	(6,006)	(4,423)	112,543
Хариуцлагын даатгал	2,231,006	44,237	732,069	1,454,700	46,936	(239,459)	1,168,304	161,039	32,102	(178,489)	297,903	-	151,517	120,178
Санхүүгийн даатгал	268,269	-	140,729	127,539	3,685	(9,823)	114,031	-	-	5	-	-	5	26,827
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	-	-	-	100,704	83,738	46,457	277	-	130,472	-
Итгэлцлийн даатгал	-	-	-	-	(410)	-	410	-	-	(17)	-	(36,259)	(36,276)	-
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	51,371	-	12,843	38,528	3,659	915	35,784	-	-	1,636	-	-	1,636	-
Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,272
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	616,469	-	601,751	14,719	265,510	259,287	8,496	-	-	1,309	-	-	1,309	6,146
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	544,595	96,900	(21,132)	468,828	(199,235)	(100,471)	567,593	504,514	418,403	(46,314)	25,647	(102,238)	295,498	-
2018 оны нийт дүн	27,786,499	1,529,982	9,807,090	16,449,427	3,749,075	(768,662)	11,931,690	4,324,094	3,286,060	424,881	166,407	47,858	3,925,206	1,315,776

18 Даатгалын үйл ажиллагааны орлого, зардал (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн өөрчлөлт	Нөхөн төлбөрийн нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	Даатгалын гэрээний зардал
Даатгалын хэлбэр	2017 он													
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	4,943,509	162,586	875,641	3,905,284	1,421,895	(196,978)	2,286,411	648,742	311,793	30,196	18,363	283,396	643,750	131,919
Хөрөнгийн даатгал	3,532,545	80,444	2,121,231	1,330,870	223,434	(166,043)	941,393	253,414	86,218	(3,301)	32,884	(78,059)	37,743	188,527
Автотээврийн хэрэгслийн даатгал	3,672,701	531,479	425,470	2,715,752	519,800	(473,887)	1,722,065	1,763,415	824,465	(30,829)	24,583	-	818,218	187,328
Ачааны даатгал	118,553	10,144	23,351	85,057	(36,820)	(19,920)	101,958	-	-	5,750	(274)	2,342	7,817	16,731
Барилга угсралтын даатгал	6,282,411	-	6,258,221	24,190	188,465	195,023	30,748	303,769	3,038	15,113	(17,861)	-	290	18,161
Мал амьтдын даатгал	-	8,192	-	(8,192)	-	-	(8,192)	-	-	(1,752)	-	-	(1,752)	-
Автотээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	62,346	8,762	6,034	47,549	(10,530)	(25,302)	32,777	-	-	(3,405)	1,532	6,006	4,133	-
Хариуцлагын даатгал	2,302,074	198,291	995,093	1,108,689	418,795	41,162	731,056	19,466	10,706	537,378	(491,037)	-	57,047	34,161
Санхүүгийн даатгал	262,733	-	155,484	107,249	12,615	(30,267)	64,366	235,352	16,917	189	-	(1,854)	15,252	42,290
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	(1,516)	(925)	590	-	-	8,419	(6,567)	-	1,852	-
Итгэлцлийн даатгал	428	-	-	428	(92)	(222)	298	34,541	10,951	(2)	-	35,697	46,646	-
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,355,793	207,855	383,349	764,590	(842,830)	(467,728)	1,139,693	1,446,935	810,380	(113,432)	58,378	(4,996)	750,329	584,584
2017 оны нийт дүн	22,533,093	1,207,753	11,243,874	10,081,466	1,893,216	(1,145,087)	7,043,163	4,705,634	2,074,468	444,324	(379,999)	242,532	2,381,325	1,203,701

19 Даатгалын гэрээний зардал

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Даатгалын зуучлагчийн шимтгэл	1,254,476	1,043,723
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	61,300	159,978
	<u>1,315,776</u>	<u>1,203,701</u>

20 Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Факультатив давхар даатгал	247,482	151,427
Гэрээт давхар даатгал	191,290	773,965
	<u>438,772</u>	<u>925,392</u>

21 Хөрөнгө оруулалтын орлого

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
<i>Хөрөнгө оруулалтын орлого</i>		
Банк, ББСБ-д байршуулсан хугацаагүй хадгаламж, хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификатын орлого	1,623,255	954,770
Үнэт цаасны хүүний орлого болон бусад	625,121	272,189
	<u>2,248,376</u>	<u>1,226,959</u>

22 Ерөнхий ба удирдлагын зардал

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Ажиллагчдын цалингийн зардал	2,439,496	2,019,981
Аж ахуйн нэгжээс төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	294,804	240,296
Автомашин зардал	47,215	59,656
Ашиглалтын зардал	3,915	400
Бичиг хэрэг, хангамжийн зардал	69,079	55,207
Даатгалын зардал	3,833	1,597
Засвар, үйлчилгээний зардал	19,977	8,369
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	341,008	485,693
Сургалтын зардал	15,078	25,388
Томилолтын зардал	15,785	29,086

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Түрээсийн зардал	188,099	155,583
Уулзалт, арга хэмжээний зардал	249,368	177,563
Шуудан холбооны зардал	157,910	138,718
Элэгдлийн зардал	141,388	125,306
	<u>3,986,955</u>	<u>3,522,843</u>

23 Борлуулалт маркетингийн зардал

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Бизнес уулзалтын зардал	20,881	17,158
Борлуулалтын үеийн идэвхижүүлэлт	65,119	17,929
Маркетинг, сурталчилгааны зардал	396,536	174,510
Харилцагчийн халамжийн зардал	125,564	307,694
	<u>608,100</u>	<u>517,291</u>

24 Бусад зардал

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Найдваргүй авлагын зардал	544,702	376,369
Алданги, торгууль	6,151	40,228
Хандив	4,274	-
	<u>555,127</u>	<u>416,597</u>

Тайлант онд Компанийн Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар 544,702 мянган төгрөгийн (2017 онд: 376,369 мянган төгрөг) авлагыг найдваргүйд тооцож, бусад зардлаар бүртгэсэн.

25 Орлогын татварын зардал

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
Тайлант жилийн татвар	505,364	162,548
Хойшлогдсон татвар	-	-
	<u>505,364</u>	<u>162,548</u>

Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээний нэгтгэл нь дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээ (%)	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	Хүчин төгөлдөр татварын хувь хэмжээ (%)
Татварын өмнөх ашиг (СТОУС-ын дагуу)	4,373,621		1,265,074	
10%-аар татварын хувь хэмжээг тооцсон татвар (2017: 10%)	437,362	10%	126,507	10%
Татвар тооцохгүй хэсэг, цэвэр	(136,016)	-3%	(62,647)	-5%
Хойшлогдсон татварын хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрөөгүй түр зөрүү	(2,961)	0%	2,536	0%
Тусгайлсан хувь хэмжээгээр тооцсон татвар (2017: 10%)	206,979	5%	96,152	8%
Орлогын татварын зардал	505,364	12%	162,548	13%

26 Балансын дараах үйл явдал

2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн санхүүгийн тайлан бэлтгэснээс хойш санхүүгийн тайланд нөлөө үзүүлэхүйц үйл явдал гараагүй.

27 Мэргэжлийн шийдэл бүхий нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол ба үнэлэмж

Тооцоолол болон үнэлэмжийг байнга хийдэг бөгөөд тухайн нөхцөл байдалд тохиромжтой гэж үзсэн ирээдүйн үйл явдлын таамаглал, түүхэн туршлага, бусад хүчин зүйлст үндэслэдэг.

27.1 Мэргэжлийн шийдэл шаардагдах бүртгэлийн тооцоолол

Компани нь ирээдүйн талаарх тооцоолол, таамаглалыг хийдэг.

Нөөц сангийн тооцоолол

“Мандал Даатгал” ХК нь нөөц сан, хохирол нөхөлтийн харьцааг тодорхойлж, учирч болзошгүй эрсдэлээс зайлсхийх зорилгоор СЗХ-ноос зөвшөөрөгдсөн даатгалын нөөц сан байгуулах ангилал болон аргачлалыг ашиглан даатгалын нөөц сангийн хэмжээг тооцдог. Даатгалын нөхөн төлбөрийн нөөц санг Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан (УБНХНС), Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС), Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц (УБНХНС) гэж ангилна.

Аудитын явцад нөөц сангийн тооцооллыг хөндлөнгийн шинжээч-актуарч давтан тооцоолж, шалгасан.

28 Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Компани нь санхүүгийн хэрэгслүүдийг ашиглах явцад зарим эрсдэлүүдтэй тулгарч байна. Үүнд зах зээлийн эрсдэл, зээлийн эрсдэл, хөрвөх чадварын эрсдэл зэрэг байна.

Компани нь арилжааны зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг ч мөн опцион ч худалдаалдаггүй байна.

29 Капиталын эрсдэлийн удирдлага

Компани нь цаашид тасралтгүй ажиллах боломжийг хангахын тулд өөрийн хөрөнгөө удирддаг.

Компанийн капиталын бүтэц нь гаргасан капитал, нөөц, хуримтлагдсан ашгийг багтаасан эздийн өмчөөс бүрдэнэ.

30 Үүрэг

30.1 Капиталаас хүлээх үүрэг

Компани нь 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар ямар нэгэн томоохон шүүхийн нэхэмжлэл, маргаангүй байна. Тийм учир компани нь холбоотой талтай холбоотой ирээдүйн капиталын зарцуулалтаас хүлээх үүрэг байхгүй.

31 Холбоотой тал

Доор тайлбарласанчлан Компанийн холбоотой талуудад толгой компани, хамтын хяналт, удирдлагатай аж ахуйн нэгжүүд орно.

31.1 Хяналтын харилцаа

Компанийн 40.85%-ийг "Голомт Файнаншил групп" ХХК, 34.15%-ийг "Юу Эм Си Капитал" ХХК, 25.00%-ийг олон нийт эзэмшиж, хянаж байна.

"Голомт Файнэншил Групп" ХХК нь 2014 онд үүсгэн байгуулагдсан, санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлдэг хөрөнгө оруулалтын компани юм. Ноён Д. Баясгалан нь тус группийн ихэнх хувийг эзэмшдэг бөгөөд "Мандал даатгал" ХК-д хамгийн дээд хяналт тавигч хувь хүн юм.

31.2 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

Тайлант хугацаанд Компани нь дараах ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн байна.

Мянган төгрөгөөр	Ажил гүйлгээний төрөл	2018 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон	2017 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон
<i>Холбоотой талуудын нэр</i>			
"Юу Эм Си Альфа" ХХК	Авлага бүртгэв	-	465
"Юу Эм Си Альфа" ХХК	Авлага барагдуулав	-	1,187
"Юу Эм Си Холдинг" ХХК	Авлага бүртгэв	-	349
"Юу Эм Си Холдинг" ХХК	Авлага барагдуулав	-	349
"Эн Пи Си энд Мандал" ХХК	Авлага бүртгэв	-	-
"Эн Пи Си энд Мандал" ХХК	Авлага барагдуулав	-	1,877
"Мандал лайф" ХХК	Авлага, өглөг бүртгэж, барагдуулав	-	27,673
"Мандал лайф" ХХК	Авлага, өглөг бүртгэж, барагдуулав	-	21,178
"Юу Эм Си Капитал" ХХК	Хувьцаа борлуулсан	1,515,741	-
"Голомт банк" ХХК	Даатгал, зуучлан борлуулалт, зуучлагчийн шимтгэлийн дүн	7,307,284	4,565,437
"Голомт секюритиз" ХХК	Даатгал хийлгэв	-	-
"Голомт файнэншил" ХХК	Даатгал хийлгэв	-	816
"Голомт капитал" ХХК	Даатгал хийлгэв	-	400

31.3 Төлбөрийн чадвар

Компанийн 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төлбөрийн чадварын харьцаа 150.62% (2017: 109.82%) байгаа нь Ердийн даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-д заасан “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино” гэсний дагуу зохистой байна.